

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A dunai alsó rakodóparttól
a baracklekvárig*

Forrás:

Az Újság

30.

(Hely)

1921. VII. 10.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.6

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszám

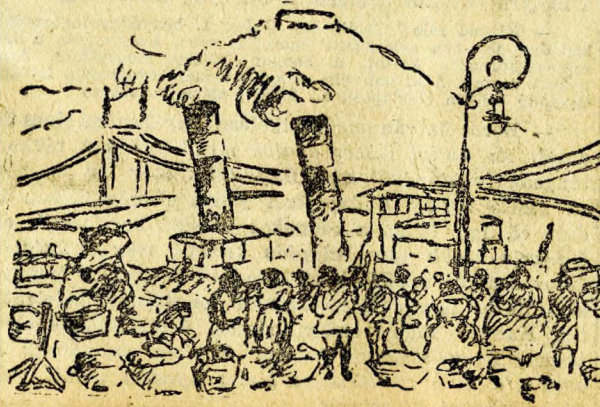
A dunai alsó rakodóparttól a baracklekvárig.

Reggeli három óra van és a Vámház körül, a Dunaparton még bevilágítanak a villamos ivlámpák a halódó éjszakába. A város felől, Buda felől zöldséggel, gyümölcsös kosarakkal megrakott kocsi érkeznek, melyek tetejében férfiak, nők az igazak álmát aluszszák. Meg apró parasztszekerek, ugyancsak gyümölcsessel, zöldségfélével, a lovak nyakán egy-egy rekedthanguscsengővel, szépen felsorakoznak ott a Vámház előtti nagy térségen és jobbra ettől meg balra az utcákban. Ez a mai, *pénteki vásár* a gyümölcsidény tetején igen *nagyszabásúnak ígérkezik*. Holott ezek a kocsi meg szekerek a maguk rengeteg tartalmukkal főként a vásárcsarnoki árusokat meg azokat a kereskedőket látják el áruikkal, a kik ott a *vámház-téri nyílt piacon* ütötték fel, ki tudja, hány évtized előtt már, kezdetleges sátorfájukat,

Ezuttal nem is ezek érdekelnék bennünket, hanem a *gyümölcsüzem ott nagyban és az alsó dunai rakparton*, a melyet a híres *kofahajók* táplálnak, a mint jönnek *Dömös* meg *Leányfalu* és *Szentendré* felől a kora hajnali órákban. Mert most már dereng és a Lánchíd alatt sűrű fekete füstfelhőben éppen most bukkan fel az *első hajó*, körülöttem azt mondják, az „A” jelzésű és nagy mozgolódás indul meg a fogadtatására. A kikötő előtti széles hajóhidhoz százával meg ezrével viszik az üres kosarakat, egyiket a másik hátán és akkora ügyes-

séggel, mely *czirkuszi mutatványnak* is beillenek. Ezenközben mind élénkebb lesz a forgalom az alsó dunai rakpart *kantinja* körül, a sok gyümölcsáros asszony jön ki, meg megy be a színes bögréjével és a nagy térségben csakhamar *olyan illat drad*, mint egy kávépörköldében. Reggel is lett ezalatt, a villamos lámpákat ki-

oltották és a budai hegyeken lassan áradozni kezd a sárga fény, melyet a nap küld előre, mintha színházi reflektorból osztaná Kőbánya felől. Hanem az „A” jelzésű hajó az már itt van előttünk és szakadatlan sipo-lással hatalmas ivet írva le most felfelé a vizen, igyekszik a kikötő felé. Már ki is kötött és megindul a *kirakodás* és majd annyi teli kosarat hoz, gondosan lekötött és gyümölcsessel teli kosarat, a hány üres várja ott a hajóhid körül. A gyümölcsárosok, asszonyok, férfiak vegyesen, átvesszik az áruikat, mindezt példás rendben, zavarnak, tévedésnek nyoma sincs, se vitának, se kiabálásnak. Éppen csak hogy elhelyezhették áruikat a bódéik előtt, a hajó, a mely az árukat hozta, még ki sem fujta magát és a *vásár már meg is indul*. A fővárosi *nagykereskedők* jelentkeznek elsőként, a kik a saját kocsijukon jöttek, csakugy, mint a *nagyszállodák megbízottjai*, némelyek még a tegnap este felvett *szmokingjukban*.

A mi barack az országban termett, az mintha most mind itt volna ezen a júliusi reggelen az alsó dunai rakparton, mely alulról felfelé nézve egy fest, mint egy sárga szőnyeg piros meg zöld színfoltokkal benne, ezeket a meggy, az alma, körte és a korai szilva színe adják. Alku egyáltalában nincs vagy alig van, az *árak már stabilizálódtak* a hajó kikötése előtt, a prima *barack*, akkora mint az öklöm, 24 korona, a kisebbfajta 21-ől 16-ig, a *meggy* 24, a *rétésalma* 26, a kicsi nyolcz-czal olesóbb, a diónagyságu *körte*, mely ma jelent meg először a piacon és a melyért nem nagy a vetekedés, huszonkettő. Az *érdeklődés központjában* természetesen a *barack* áll, a melynek színe-java alig egy fél óra alatt már el is kerül a piacról a nagyvásárlók útján. És a mig ezeket el nem látták, addig a gyümölcskereskedők *más vásárlóval* alig állanak szóba, ez *nem üzlet* nekik, csak miután amazt lebonyolították.

Erre sem kell soká várni, mert a nagyárosok már ki vannak elégitve és most azután sor kerülhet a *kis kliensekre*, a kik itt akarják beszerezni szükségletüket, a mit értek, mert ugyanaz az elsőminőségű barack, a mi a reggeli órákban a vásáron 24 koronáért kapható, nem sokkal utóbb a csemegekereskedésben 32 koronába kerül. Természetesen az ennivaló barack, mert a *befőzésre* való jóval olesóbb, van 16 koronás is és most már *alkudni is lehet*. Az árusok ugyanis minden egyes kosárra apró táblákat helyeznek el, rajta az ár megjelölésével. *Ne meggfigyelem*, hogy ezek az árak csak a tájé-

kozatlanok számára valók, mert a rendes vevők tudják, hogy két koronával minden többre van kiírva, mint a mennyiért kapható. De hát ezen a két koronán kívül is lehet most már alkudni, csak előre kell bemondani,

hogy *miótot hany kilo* kell. Ezek a hét óra utáni vevők ugyanis csak kiló- és nem kosárszám vásárolnak. És a *videg üzleti hangot* most már a kedélyességé váltja fel, a minthogy feltűnő, milyen tréfás és előzékeny hangon diskurálnak a gyümölcsárusok, a mióta meggazdagodtak. Nézem ezeket a hajdan *kofáknak nevezett asszonyságokat*, mind kifogástalanul és *divatosan* van öltözve már a kora hajnali órákban, a lábukon sárga bagariameg *antilop-czipő*, hibátlan harisnya, a fiatalabbaknak manikürözött kezük van. Az árusok se maradnak izlés és öltözés dolgában az asszonyok meg leányok mögött, nem mondom, hogy az utolsó elegancia szerint vannak öltözve, de hát *szakadt inget*, kabátot, pláne rossz czipőt *nem látni* egyikén sem. A baraczákkal együtt nőtt az emberek igénye is és ez rendben van és érthető.

Azután megállok egy-egy ilyen gyümölcsárus előtt és figyelem, hogy igen rövid idő alatt, még azután is, hogy a nagykereskedők ki vannak elégitve, *ezreket meg ezreket árul* a kis vevőktől. Végighallgatom a vásárt, mely nem nehézkes egyik fél részéről sem. Egy öreg néni, a kinek valamelyik utcasarkon van a *mozgó gyümölcsüzlete*, a kis tolokoesijával van jelen, egy kosár almára *alkuszik*, melynek kilója 22 koronára van tartva.

— Drága — feleli egyetlen szóval.

— Hát mit kínál? — kérdi a gyümölcsárus.

Az anyóka elmosolyodik.

— Azt meg se merem mondani.

— Csak merje bátran, vagy akarja, hogy megmondjam? Maga *tizenkét koronát gondol*, én meg azt mondom, hogy *gazember az életem*, ha tizennyolczon alul adhatom.

— Tizennégyet gondoltam! — a válasz.

A gyümölcsárus néhány *titokzatos szót vált* a feleségével. Meg is hallom, a mint kérdi:

— Oda lehet adni tizennégyért?

És tényleg tizennégyen áll az alku. Az első pillanatban ennyiben állapodtak meg mind a ketten.

Valamivel odább egy hatalmas kosár *apró szilváról* van szó.

— Hogy ez a micsoda? — kérdi egy fiatal ember.

— Husz korona.

— Ez a vaczak? Mi ez voltaképpen?

— Az ördög tudja, minek hívják, — feleli a gyümölcsárus — *ja igen, slukkerli* vagy moóri szilva.

— No látja, micsoda ember maga — feleli a vásárló — *azt se tudja, minek hívják* és van pofája elkérni husz koronát!

— Azért nem kell gorombáskodni, — feleli a kereskedő, míg rágyújt egy cigarettára — hisz maga csak olyan jól tudja, mint én, hogy odaadom 14-ért.

És tényleg a *slukkerli* tizenkettőért gazdát cserél. De az elárusító mégis megbosszulja magát és alighogy ozt a kosarat eladja, a másikra már ráírja: *czukorédes szilva 16 korona*.

De hát ezek a kivételes üzletek, a hangsúly a baraczkon van. Ezt veszik *lekvárnak* főként, ha még olyan drága is. És ott nyomban elfogok *egy háziasszonyt*, a ki bevezet a *befőzés rejtelmeibe*.

— Valamit csak el kell tennem télire, — mondja — ha már kompótot nem lehet manapság, hát *nehány üveg baraczklekvár* csak kell egy háztartásban. *Öt kilo* mindössze, de hát tudja az ur, ez mibe jön?

— Tessék elmondani.

— A *baraczk* maga 24 koronájával 120 korona. És mi édesen szeretjük, tehát a mennyi baraczk, annyi

czukor, vagy mondjuk egy kiló gyümölcsre 80 deka czukor, hiszen az a 20 deka már nem differenzia. Tehát négy kiló *kristályczukor* 5 kiló baraczkhoz, (kristályt mondom, mert süveg nincs), kilónként 86 korona, ez ugy-e 344 korona. Már most 5 kiló baraczkból lesz tíz kis üveg lekvár, egy *üveg ára*, mondjuk 12 korona, ez is 120 korona. Kell ehhez két iv bekötésre való hólyag-papír, a mi 8 korona, spárga is 4 korona, szóval 5 kiló baraczkból tíz *üveg lekvár*, mindent beleszá-

mitva összesen 596 korona. De mondom, ez kell, mert az *üzletben* éppen a *duplájába* kerül.

Mikor megtudtam ezt is, éppen ideje, hogy távozzam a piacról, a hol hajnal óta ácsorgok. Már nem is érdekes. A *koják egy része* rég kiárult és végigdőlve az üres kosarakon, az éjjeli álmod pótolja. Egy gyümölcsáros egy kanárra alkuszik, a melyért sokal ezer *koronát*, bárha úgy füttyül, hogy mindenki figyelmessé lesz rá.

— *nyije bácsi*, — mondja a kanárit kínáló kislány — ha a baraczkért nem sok 24 korona, akkor ez a kanári ingyen van ezer koronáért.

A gyümölcsáros meg is veszi ez érv hatása alatt a madarat és még látom, a mint viszonzásul egy kicsit felemeli a portékája *úrá*.

(Sze.)